

ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ МОЛОДНЯКУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ ЗАЛЕЖНО ВІД ЙОГО МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАТУСУ В НЕОНАТАЛЬНИЙ ПЕРІОД

О.О. СИЧОВА,* *аспірантка*

Одеський державний аграрний університет

Вивчалася інтенсивність росту молодняку великої рогатої худоби залежно від його морфофункціонального статусу (МФС) в неонатальний період. Встановлено, що телиці 1-ї групи за МФС мали більшу живу масу і її прирости в усі вікові періоди.

Перший період після утробного життя телят – новонародженості або неонатальний є найбільш критичним. У цей період відбувається пристосування організму до нових умов середовища. Новонароджені телята, сприймаючи вплив різних факторів зовнішнього середовища неоднаково реагують на них. Для морфофункціонального адаптогенезу новонародженого організму велике значення має широкий спектр впливу факторів природних умов існування. Визначення МФС неонатальних телят дозволяє проводити своєчасну та цілеспрямовану корекцію утробного недорозвинення [3].

Рання оцінка тварин дає змогу за фенотипом тварини скласти уявлення про її генотип [1].

Найважливішим показником росту тварин, як вважають селекціонери, є їх жива маса. Вона характеризує розвиток організму у всій сукупності його тканин, органів і частин тіла [2].

Тому **метою** нашої роботи було вивчення інтенсивності росту молодняку великої рогатої худоби в період від народження до 12-місячного віку залежно від їх МФС в неонатальний період.

Матеріал і методи досліджень. Дослідження проводились в ДПСП ім. Трофімова Одеської області Овідіопольського району на поголів'ї телиць

*А.П. Китаєва – науковий керівник

української червоної молочної породи в період від народження до 12-місячного віку. Для цього за принципом аналогів були сформовані три групи телиць (з них одна контрольна та дві дослідні) по 10 голів у кожній. Умови утримання та загальний рівень годівлі піддослідних телиць були однакові, при різній кількості кормів. Телиці контрольної групи отримували основний раціон - 300кг незбираного, 500кг збираного молока та інші корми за схемою, а телиці 1-ї дослідної групи –100 кг незбираного молока, а з третьої декади 66,7% незбираного та 100% збираного молока замінили на 62,3 кг ЗНМ. Привчання до концентрованих кормів починали з 15-денного віку. Тоді як, телицям 2-ї дослідної групи концентровані корми вводили з 5-ти денного віку, збільшивши рівень концентратів на 16,1% за рахунок зменшення на 16,7% незбираного та 26% збираного молока. При цьому кожна з цих груп була розподілена на дві групи за показниками МФС. Визначення морфофункціонального статусу телят проводилось за методикою Криштофорової Б.В. [3].

Результати досліджень. Телиці усіх піддослідних груп, залежно від морфофункціональної оцінки в неонатальний період були розподілені на дві групи.

Жива маса телиць 1-ї групи за МФС в усіх піддослідних групах була більша в усі вікові періоди, ніж у 2-ї групи(табл..1). Так, ця перевага становила:

- при народженні: в контрольній - 1,1 кг або на 4,0%, в 1-й і 2-й групі відповідно - 1,25 кг або 4,5% і 1,1 кг або 3,9%;

У 3-місячному віці: в контрольній групі – 0,625 кг (0,6%), 1- дослідній – 3,125 кг (3,2%), 2- дослідній - 4,667 кг (5,6%);

У 6-місячному віці: в контрольній групі – 6,5 кг (4,3%), 1- дослідній – 9,75 кг (6,2%), 2- дослідній – 7,125 кг (4,8%);

У 9-місячному віці: в контрольній групі – 7,49 кг (3,6%), 1- дослідній – 11,99 кг (5,7%), 2- дослідній – 12,571 кг (6,2%);

У 12-місячному віці: в контрольній групі – 10 кг (4,0%), 1- дослідній – 13,875 кг (5,4%), 2- дослідній – 14,381 кг (5,7%);

1. Жива маса телиць в залежності від морфофункціонального статусу в неонатальний період, кг

Віковий період, міс.	Групи телиць	Групи телиць в залежності від морфофункціонального статусу			
		n	1(n=7)	n	2(n=23)
При народжені	контрольна	2	29,0	8	27,875±0,300
	1	2	29,0	8	27,750±0,254
	2	3	28,667±0,277	7	27,571±0,303*
3	контрольна	2	92,5	8	91,875±0,621
	1	2	99,0	8	95,875±0,650
	2	3	87,667±0,734	7	83,0±0,445***
6	контрольна	2	157,5	7	151,0±1,754
	1	2	167,0	8	157,250±1,685
	2	3	154,0±0,480	7	146,857±1,229***
9	контрольна	2	212,5	7	205,01,740
	1	2	223,0	8	211,01,742
	2	3	216,0±0,480	7	203,429±2,448***
12	контрольна	2	258,0	7	248,0±1,575
	1	2	271,5	8	257,625±2,331
	2	3	266,667±1,481	7	252,286±2,670**

Для більш точної оцінки росту були розраховані прирости живої маси телиць(табл..2).

2. Прирости живої маси телиць залежно від морфофункціонального статусу в неонатальний період

Період росту, міс.	Групи за МФС	Групи телиць					
		Контрольна		1-дослідна		2-дослідна	
		Абсолютний, кг	Середньодобовий, г	Абсолютний, кг	Середньодобовий, г	Абсолютний, кг	Середньодобовий, г
0-3	1	63,5	697,5	70,0	769,0	59,0± 1,166	653,333± 10,584
	2	64,0± 0,577	701,9± 5,816	68,125± 0,405	748,375± 4,456	55,429± 0,206	616,714± 2,268
3-6	1	65,0	714,0	68,0	747,0	66,333± 0,336	736,667± 3,704
	2	59,286± 1,350	651,143± 14,845	61,375± 1,120	674,125± 12,323	63,857± 0,816	709,429± 8,978
6-9	1	55,0	598,0	56,0	609,0	62,0	674,0
	2	54,0± 0,589	587,0± 6,482	53,750± 0,319	584,250± 3,508	56,571± 1,257	615,0± 13,653
9-12	1	45,5	494,5	48,5	527,5	50,667± 0,891	550,667± 9,482
	2	43,0± 0,891	467,429± 9,633	46,625± 0,718	506,875± 7,897	48,857± 0,413	531,143± 4,401
0-12	1	229,0	627,5	242,5	664,5	238,0± 1,749	652,0± 4,666
	2	220,143± 1,468	603,143± 3,987	229,875± 2,119	629,750± 5,775	224,714± 2,427	615,714± 6,557

Прирости живої маси телиць 1-ї групи за МФС були більші в усі вікові періоди, ніж у 2-ї групи, крім контрольної групи, яка дещо поступалася своїм ровесницям у період від народження до 3-місячного віку за середньодобовим приростом на 4 г або 0,6%. Тоді як в 1-й і 2-йдослідних групах телиці 1-ї групи за МФС переважали телиць 2-ї групи за середньодобовим приростом, відповідно, на 21 г (2,7%) і 36 г (5,6%).

В наступні вікові періоди телиці 1-ї групи за МФС теж мали перевагу над телицями 2-ї групи за середньодобовими приростами, відповідно, на:

З 3-х до 6-ти місяців: в контрольній групі – 63 г (8,8%), 1- дослідній – 73 г (9,8%), 2- дослідній - 27 г (3,7%);

З 6-х до 9-ти місяців: в контрольній групі – 11 г (1,8%), 1- дослідній – 25 г (4,1%), 2- дослідній - 59 г (8,8%);

З 9-х до 12-ти місяців: в контрольній групі – 27 г (0,5%), 1- дослідна – 21 г (4,0%), 2- дослідна - 20 г (3,6%);

За період досліджень перевага за середньодобовими приростами в 1-й групі за МФС становила: в контрольній групі – 24 г (3,9%), 1- дослідній – 35 г (5,3%), 2- дослідній - 36 г (5,6%).

Телиці, які при тестовій оцінці за морфофункціональним статусом отримали максимальну(90-100) кількість балів і відносяться до 1-ї групи мають вищу інтенсивність росту, порівняно з телицями 2-ї групи, які отримали 67-89 балів.

Висновки

1. Телиці, які отримали більшу кількість балів при народженні, мали і більшу живу масу в усі вікові періоди та перевищували своїх ровесниць за приростами живої маси.

2. Жива маса телиць 1-ї групи за МФС була більша від народження до 12-місячного віку, ніж телиць 2-ї групи. Але найбільша різниця спостерігалася у телиць 1-ї дослідної групи у 6-місячному віці – 9,75 кг (6,2%) та у 2-ї дослідної групи у 9-місячному віці – 12,571 кг (6,2%).

3. За весь період від народження до 12-місячного віку телиці 1-ї групи за МФС переважали телиць 2-ї групи за середньодобовими приростами: в контрольній групі – на 24 г (3,9%), 1- дослідній – на 35 г (5,3%), 2- дослідній - на 36 г (5,6%).

Література

1. Генетичні, біотехнологічні та економічні методи збільшення виробництва молока. Методичні рекомендації. Чубинське, 2004. - 40с.

2. Кірович Н.О. Раннє прогнозування молочної продуктивності та резистентність організму великої рогатої худоби в залежності від тривалості ембріогенезу / Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. с.-г. наук. Херсон, 1999. - С.10.

3. Криштофорова Б.В. Неонатология телят. – Симферополь: Таврия, 1999. – 196с.

Сычѳва Е.А. Интенсивность роста молодняка крупного рогатого скота в зависимости от его морфофункционального статуса (МФС) в неонатальный период.

Изучали интенсивность роста молодняка крупного рогатого скота в зависимости от его морфофункционального статуса (МФС) в неонатальный период. Установлено, что у телочек 1-й группы по МФС были больше живая масса и её приросты во все возрастные периоды.

Sychova L. The Intensity of growth of sapling cattle depending on his morfofunkcional status(MFS) in a neonatal period.

Was studies intensity of growth of sapling cattle depending on his morfofunkcional status(MFS) in a neonatal period. It has been established that the calves of 1th group on MFS daily weight and her gain were anymore in all age-dependent periods.

Сичова О. О. Інтенсивність росту молодняка великої рогатої худоби залежно від його морфофункціонального статусу в неонатальний період / О. О. Сичова // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – К., 2009. – Вип.138. – С. 47 – 51.